

A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS NÉPFŐISKOLA

2024. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

*„...mert kell egy hely, hol minden szellem látható.
Mert kell egy hely, hol minden szólam hallható.*

*Mert kell egy hely, hol nem fáznak a csillagok,
mert kell egy hely, hol emlékünkt majd élni fog.
Mert kell egy hely, egy vonzás, melyhez tartozunk,
mert kell egy hely, hol néha másról álmodunk.”*

Presser-Sztevanovity: A padlás

www.amhk.hu

2024.

1. Bevezető.....	3
2. Szakmai tevékenységek összefoglalása.....	3
2.1. Programtípusok és tartalmak.....	3
3. Intézményi egységek teljesítménye.....	4
3.1. A Mozi eredményei.....	4
3.2. Könyvtári működés és programok.....	5
3.3. Közösségi terek hasznosulása.....	7
4. Kommunikáció és közönségelérés.....	8
4.1. Online jelenlét: Facebook, videók.....	8
4.2. Offline eszközök: Programsoroló, plakát.....	9
5. Gazdálkodás és üzemeltetés.....	9
5.2. Terembérleti modell előretörése.....	10
5.3. Támogatási keretek, energiafelhasználás.....	10
6. Belső terek kihasználtsága.....	11
6.1. Színházterem.....	11
6.2. Klubhelyiségek és foglalkoztatók.....	11
7. Művelődő közösségek és amatőr művészeti csoportok.....	11
8. Nehézségek, kihívások.....	12
8.1. Program ütközések a városon belül.....	12
8.2. Térségi eseményekkel való átfedés.....	12
8.3. Együttműködési javaslatok.....	13
Záró gondolatok.....	13

1. Bevezető

A Művelődés Háza a teljes körű felújítást követő második teljes működési évében tovább mélyítette városi és térségi beágyazottságát, miközben stabil gazdálkodással, színes programkínálattal, valamint közösségépítő jelenléttel reagált a kulturális szektor kihívásaira. A korábbi év tapasztalatait felhasználva olyan évre tekinthetünk vissza, amelyben a programok minősége és sokszínűsége, a közönségkapcsolatok erősödése és az infrastruktúra fokozatos kiaknázása együttesen formálta intézményünk működését.

2. Szakmai tevékenységek összefoglalása

2.1. Programtípusok és tartalmak

A Művelődés Háza 2024-ben kiegyensúlyozott, változatos program struktúrával dolgozott, amely egyaránt épített a korábbi években bevált formákra és az új típusú közösségi élményekre. A kínálat szerkesztésekor továbbra is elsődleges szempont maradt, hogy a különböző korosztályok és érdeklődési körök megtalálják a számukra releváns tartalmakat – legyen szó ismeretterjesztésről, szórakoztatásról vagy közösségi részvételről.

A legnagyobb érdeklődést továbbra is a színházi előadások és a Dumaszínház produkciói váltották ki, amelyek évről évre stabil törzsközönséget mozgatnak meg. Tartalmi és közösségi szempontból kiemelkedett a Mozi KLASSZ programja, amely 2371 diák számára tette élményszerűvé a közösségi filmnézés lehetőségét – és ezzel egy hosszú távon is új közönségréteg alapjait rakta le. A könyvtári események közül a Magyar Kultúra Napja, Bősze Ádám előadása és az Olvasó Flashmob generálták a legnagyobb érdeklődést.

A legnagyobb nehézséget továbbra is a közönségigények kiszolgálásával összefüggésben a programok költségszerkezete és a megtérülés kérdése jelentette. A közönség érdeklődésének középpontjában álló produkciók költségei, jogdíjak és technikai igények egyre növekednek. Emellett az év során áprilistól júniusig jelentős hátrányt okozott az intézményi Facebook-oldalhoz való hozzáférés elvesztése – ez az időszak átmenetileg csökkentette az online jelenlét hatékonyságát, és éreztette hatását az események elérésében is.

2024-ben több új programformátumot is kipróbáltunk. A Sárospataki Olvasó Flashmob széles korosztályokat mozgósító városi eseményként debütált, és rendkívül pozitív visszhangot kapott. Az újonnan indult Társasjáték Klub és a Patak Voices közösségi kórus havonta jelentkező, fiatal felnőttekre építő közösségi programként teremtett új kapcsolódási lehetőséget, míg a Rocksombat formátum a könnyűzenei kínálatot frissítette. Újraindult a Programsoroló nyomtatott kiadvány is, amely a digitális

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

platformokat kevésbé használó közönséghez juttatta el a havi kínálatot. A közönségstruktúra alapvetően stabil maradt, de bizonyos célcsoportoknál pozitív elmozdulás figyelhető meg. A gyermek- és ifjúsági korosztály aktívabban vett részt az intézmény életében – a KLASSZ vetítések, könyvtári foglalkozások, családi események révén –, miközben a fiatal felnőttek is egyre gyakrabban tértek vissza új közösségi programjainkra. Az idősebb korosztály továbbra is aktív résztvevője maradt a klubfoglalkozásoknak, teadélutánoknak és irodalmi eseményeknek.

2024-ben nem volt olyan programtípus, amelyet teljesen el kellett volna hagyni. Az önálló családi délutánok önmagukban kevésbé működőképesek. Ezek hatékonyabban integrálhatók tematikus események – ünnepek, jeles napok – keretébe, így a farsang, a PATACON Anime nap vagy az Adventi rendezvénysorozat részeként valósultak meg. Ez a forma lehetőséget ad arra, hogy közös élményt nyújtsunk családoknak, miközben jobban illeszkedünk a városi kulturális ritmusba.

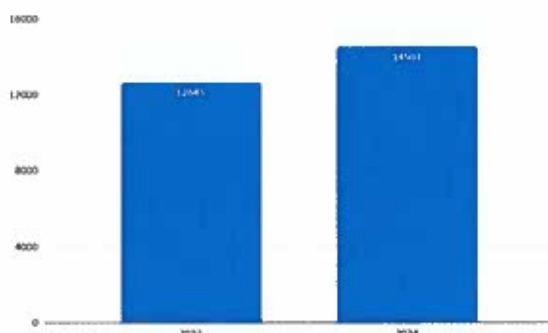
3. Intézményi egységek teljesítménye

3.1. A Mozi eredményei

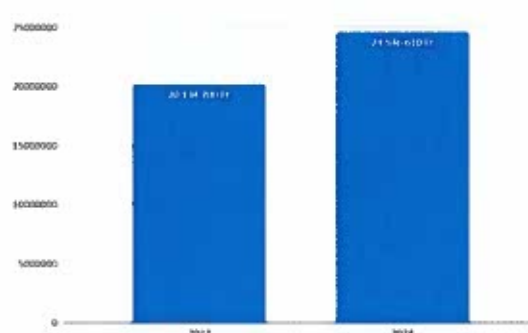
2024-ben minden mutatóban javítottunk a sárospataki Mozi működésén: több előadást tartottunk, magasabb nézőszámot értünk el, nőtt a jegybevétel, és erősödött az online jelenlétünk is. Eredményeink azt mutatják, hogy az értékalapú műsorpolitika, a digitális nyitottság és a fiatal közönség tudatos megszólítása egyszerre járulnak hozzá ahhoz, hogy egy vidéki egytermes filmszínház versenyképes és közösségi téren is meghatározó maradjon.

2023-ban 724 előadást tartottunk, 2024-ben már 750-et, ami 3,6%-os bővülés. A fizető nézőszámot 12.645 főről 14.503 főre növeltük, ez 14,7%-os emelkedés. A jegybevételünk 2023-ban 20.134.700 Ft volt, 2024-ben pedig elérte a 24.546.610 Ft-ot, vagyis 4,4 millió forinttal, azaz 22%-kal nőtt. Az előadásenkénti nézőszám 18-ról 19 főre, az egy vetítésre eső átlagos árbevétel 28.000 Ft-ról 38.000 Ft-ra emelkedett.

Látogatószám:

Bevétel:

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

2023-ban az online jegyértékesítés aránya 25% volt, míg 2024-ben már elérte a 32%-ot. Ez a 7 százalékpontos növekedés azt jelzi, hogy közönségünk egyre tudatosabban él a digitális vásárlás lehetőségével, és a mozi szolgáltatásai is jól illeszkednek ehhez a tendenciához.

A KLASSZ Program keretében 2024-ben 69 vetítést tartottunk, és 2401 diákot fogadtunk. Ezek közül sokan először vettek részt mozivetítésen. A KLASSZ program nemcsak elérte a célját, hanem megalapozta egy új, fiatal közönség hosszú távú kötődését a közösségi filmnézés élményéhez. Különösen fontosnak tartjuk, hogy ezek a vetítések hozzásegítettek bennünket a fizető nézőszám növekedéséhez is: a KLASSZ nélkül 12.102 fő lett volna ez az érték, vagyis 543 fővel alacsonyabb, mint a 2023-as adat.

2024 végén két magyar film is kiemelkedő sikert hozott. A vetítéseik jelentős része 2025 első negyedévére esett, mégis itt érdemes kiemelni, hogy 2025 első felében, 63 vetítés alatt összesen 4198 fizető nézőt vonzottak, 8.354.000 Ft bevételt generálva. Átlagosan 79 fő vett részt ezeken a vetítéseken, és a jegyvásárlások kétharmada online történt. Ez az adat is megerősíti, hogy a jó magyar filmek továbbra is meghatározó szerepet töltenek be nemcsak kulturálisan, de közönség- és bevételépítés szempontjából is.

A sárospataki Mozi tagja az Art Mozi Egyesületnek, országosan is képviseli a kisvárosi mozik érdekeit. Célunk, hogy a vidéki nézők ugyanúgy hozzáférjenek a premier-, szerzői- és fesztiválfilmekhez, mint a nagyvárosok közönsége. Hisszük, hogy ez nemcsak szakmai, hanem esélyegyenlőségi kérdés is. Az art mozik missziója a filmkultúra közvetítése mellett a közösségformálásról is szól: filmklubjaink, közönségtalálkozóink és a KLASSZ Program mind ezt a célt szolgálják.

2024-ben 9 filmklubot tartottunk, több esetben szakmai beszélgetéssel, alkotói jelenléttel. Ezek a programok olyan nézőket is megszólítanak, akik a tartalmi elmélyülés és közösségi élmény miatt választják a mozit, nem csak a szórakozás kedvéért. Továbbra is azon dolgozunk, hogy moziként ne csupán vetítőhely legyünk, hanem egy olyan kulturális tér, ahol a film közösségi eseménnyé válik – tartalmában, formájában és közönségében egyaránt.

3.2. Könyvtári működés és programok

A Zrínyi Ilona Városi Könyvtár programjainak összeállítása előzetes tematikus tervezés mentén történt, figyelembe véve a városi és országos kulturális évfordulókat, az olvasók visszajelzéseit és a közönség korösszetételét. A könyvtár szolgáltatásainak középpontjában továbbra is az olvasásnépszerűsítés, a közösségformálás, valamint az információszerzés támogatása állt.

A látogatók száma kis mértékben, de növekedett: 2023-ban 23.220 fő, 2024-ben 23.641 fő kereste fel a könyvtárat. Ugyanakkor a 14 éven aluli olvasók száma enyhén csökkent (9189 főről 8623 főre), ami részben arra vezethető vissza, hogy 2024-ben nem volt olyan

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

országos tematikus programsorozat, mint a 2023-as Petőfi 200 emlékévé. A csökkenés mögött valószínűsíthetően az iskolai és óvodai csoportos látogatások gyakoriságának mérséklődése áll, amely 2023-ban kiemelkedő mértékű volt.

A programok száma 154-ről 137 alkalomra csökkent, ami a kiemelkedő országos tematikus programok hiányával magyarázható. 2023-ban olyan különleges események zajlottak, mint a Petőfi Irodalmi Múzeum országos vándorkiállítása vagy a Petőfi-busz fogadása, amely több száz látogatót vonzott. 2024-ben hasonló volumenű országos rendezvénysorozat nem szerepelt a programkínálatban, így a programszám és a látogatószám csökkenése természetes következményként értelmezhető.

A kölcsönzött kötetek száma 2024-ben elérte a 35.455 darabot, amely 2023-hoz képest közel 2000 darabos emelkedést jelent. Az állománygyarapítás 962-ről 1085 darabra nőtt, azaz több mint 12%-kal bővült. Az állományfejlesztés háttérében több dokumentált forrás is áll: egyrészt intézményi költségvetésből történt beszerzés az online könyvtárházak kínálata alapján, másrészt érdekeltségnövelő állami támogatás is segítette a dokumentumok vásárlását. Emellett a Tinta Könyvkiadó kedvezményes akciói is hozzájárultak a korszerűsítéshez, valamint helyi szerzőktől ajándékba kapott példányok is gazdagították a gyűjteményt.

A könyvtár infrastrukturális fejlesztései, az új bútorzat, az akadálymentes megközelíthetőség, a modernizált informatikai háttér és a digitális katalógus jelentősen hozzájárultak a szolgáltatások színvonalának emeléséhez. A gyerekrészleg és az olvasóterem közösségi funkciói megerősödtek, és fontos szerepet kaptak az olvasóvá nevelésben.

A könyvtár programsorozatai – így a Ringató, az Irodalmi teadélutánok, az író-olvasó találkozók és a Költészet napi flashmob – továbbra is népszerűek, emellett új eseményként jelent meg a Pósa Lajos-kiállítás és a Szingapúrról szóló vetített előadás. A könyvtár továbbra is fontos bázisa maradt az iskolai közösségi szolgálatnak is: 2023-ban 15, 2024-ben pedig már 20 középiskolás diák vett részt az intézmény munkájában.

A felnőtt- és gyerekrészleg egyaránt jól működött, a helytörténeti gyűjtemény védelmét és fejlesztését kiemelt figyelemmel kezelték. Az ODR-rendszeren keresztül a nem helyben elérhető dokumentumok is gyorsan hozzáférhetőek maradtak.

A könyvtár 2024-ben is méltó módon töltötte be városi közgyűjteményi szerepét, s ennek köszönhetően tovább erősödött a lakosság kulturális ellátottsága és olvasási kultúrája Sárospatakon.

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

3.3. Közösségi terek hasznosulása

A Művelődés Háza 2024-es működését és kihasználtságát végignézve egyértelmű, hogy az intézmény továbbra is a város közösségi életének egyik legfontosabb szereplője. A számok mögött ott vannak a rendszeresen működő csoportok, az évről évre visszatérő tanfolyamok, kiállítások, előadások, foglalkozások, és minden olyan esemény, ami embereket, csoportokat, közösségeket hoz össze a ház falain belül.

Voltak olyan terek – például a Foglalkoztató I. és II., valamint az Emeleti társalgó –, amelyek szinte egész évben rendszeres használatban voltak. Itt heti 1–2 alkalommal klubok, kézműves körök, tanfolyamok zajlottak, ezek a termek valóban éltek. A társalgó ráadásul többféle funkciót is ellátott: egyszerre volt klubhelyiség, kiállítótér és regisztrációs pont a nagyobb rendezvényekhez.

A Színházterem kihasználtsága hullámzó volt, viszont egy-egy program – egy gála, színházi előadás vagy városi ünnep – sokszor több napra lekötötte a teret a próbákkal, beállással és bontással együtt. A nagy termek esetében különösen igaz, hogy egy esemény egy napon belül ritkán váltható egy másikkal, mert a technikai átállás idő- és erőforrás-igényes. Ezért ha csak kevés program zajlik ezekben a terekben, az nem feltétlenül alacsony kihasználtságot jelent, hanem azt, hogy ezek a programok önmagukban komplexek.

A Mozi működése stabil és tervezett volt. A heti vetítések mellett a KLASSZ Programon keresztül közel 2400 diák jutott el a sárospataki filmszínházba. A 2024-es évben 750 vetítés volt, ezekre több mint 14 ezer jegyet váltottak. Két magyar sikerfilm is jelentősen hozzájárult a nézőszám és a bevétel emelkedéséhez, és sok gyereknek ez volt az első moziélménye. A mozi nemcsak kulturális, hanem közösségi és szocializációs élményt is adott – ezt nem lehet forintban mérni, de a jelentősége vitathatatlan.

A Könyvtár kihasználtsága gyakorlatilag teljesnek tekinthető. A nyitvatartási idő alatt folyamatos jelenlétet tapasztaltunk: olvasók, kutatók, diákcsoportok és egyéni látogatók rendszeresen használták a teret. A napi működésen túl gyerekprogramok, tematikus napok, beiratkozási kampányok, irodalmi rendezvények és kiállítások bővítették a szolgáltatásokat. A könyvtári térhasználat tehát nemcsak állandó, de rétegzett is – az alapszolgáltatások mellett folyamatosan jelen volt a programalapú használat is. Itt valóban teljes kihasználtságról beszélhetünk.

Voltak olyan terek is – például a Piactér vagy az Alsó folyosó –, amelyek elsősorban háttérként vagy egyszeri eseményekhez kapcsolódva voltak használva, így ezek kihasználtsága jóval alacsonyabb. Ezeknél a tereknél a jövőben érdemes új funkciókat, új programformákat keresni.

Fontos azonban azt is kimondani: maga az intézmény pusztán megléte is szolgáltatás. A Művelődés Háza nem egy zárható iroda vagy bérlemény, hanem egy olyan hely, ami

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

nyitva van, ahova be lehet jönni, ahol mindig történik valami, vagy legalábbis történhetne. A nyitvatartás, a személyzet, a fűtés, a világítás, a karbantartás és az a biztonság, hogy „van hova menni” – mind önmagában érték. Közművelődési feladat, önkormányzati kötelezettség, amit nemcsak akkor látunk, amikor a nézőtér tele van, hanem akkor is, amikor egy nyugdíjasklub 8 fővel, de hetente megtartja a maga összejövetelét.

A házban működő közösségek nagy része több évtizede itt van otthon – hímzőkörök, színjátszók, kórus, klubok, alkotóköri. Ezek nem egyszeri fellángolások, hanem kitartó, heti rendszerességgel dolgozó közösségek. A számok ezt csak részben mutatják meg – az emberi jelenlét, a közös tapasztalás, az alkotás, a tanulás és a beszélgetés legalább ilyen fontos része az intézmény működésének.

A Művelődés Háza tehát nem csak „kihasználható”, hanem használható. És ezt használják is – ki-ki a maga ritmusában. Ezért van, ezért működik, és ezért marad a város egyik legfontosabb közösségi tere.

4. Kommunikáció és közönségelérés

4.1. Online jelenlét: Facebook, videók

A 2024-es évben A Művelődés Háza kommunikációs munkája a tervezés és az értékalapú tartalomképzés jegyében valósult meg. A fő cél az volt, hogy ne csupán informáljuk a közönséget, hanem olyan jelenlétet építsünk az online és offline térben, amely erősíti a közösségi kapcsolatot és növeli az intézmény iránti bizalmat.

Elsődleges platformunk továbbra is a Facebook maradt, ahol három különálló oldal (A Művelődés Háza, A Mozi, A Könyvtár) működik. Az oldalak követőszáma 2024-ben is növekedett – különösen látványosan A Mozi esetében, ahol 2306 fős bővülés történt (4873-ról 7179-re), míg A Művelődés Háza oldala 547 fővel (5120-ról 5667-re), a Könyvtár pedig 100 fővel (903-ról 1003-ra) növekedett. Ez a jelentős emelkedés annak ellenére valósult meg, hogy 2024. április 20. és június 25. között az intézmény nem rendelkezett hozzáféréssel Facebook-fiókjához.

A 2024-es év során összesen 70.000 Ft-ot költöttünk Facebook-hirdetésekre, amely több mint 120.000 fős elérést eredményezett – főként nagyobb eseményeink (pl. Sárospataki Borfesztivál, Fool Moon koncert, TZB koncertek) körül. A közösségi médiában a legnagyobb eléréseket továbbra is a vizuálisan hangsúlyos tartalmak, főként rövid videók hozták. A Mozi oldalán megjelent „Szerelem, ha beindul...” poszt például közel 500.000 főt ért el, de a „Red One” és „Terrifier 3” is 340.000, illetve 265.000 feletti nézettséget generáltak. Az organikus elérésű tartalmak többsége 800–1000 fő közötti tartományban mozgott, jellemzően visszafogott reakciószámokkal (átlagosan 52 reakció, 6 megosztás, 5 komment). Ezek az adatok alátámasztják, hogy a közönség

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

elsősorban informatív céllal fogyasztja a tartalmakat, de aktívan követi az intézmény eseményeit.

A Facebook-oldalak követőtáborának demográfiai összetétele továbbra is a 35–65 év közötti korosztály felé tolódik, ahol a nők aránya némileg magasabb. Ez tükröződik az események látogatottsági adataiban is. A kommunikációban kiemelt figyelmet kapott az időzítés: a leghatékonyabb időszak továbbra is a délutáni 14:30–15:30 közötti sáv.

A Facebook követőink életkor és nem szerinti eloszlása:

A közönségkapcsolatok és elérési csatornák fejlesztése kapcsán a 2024-es év tanulságai alapján továbbra is indokolt a rövid, vizuálisan erős tartalmak használata, valamint egy egységesebb városi eseménynaptár és kommunikációs csatorna bevezetése. Ez nemcsak a közönség eligazodását könnyítené meg, hanem elősegítené a programok közötti összehangolást is, csökkentve a kommunikációs és eseményütközési veszteségeket.

4.2. Offline eszközök: Programsoroló, plakát

A digitális jelenlét mellett 2024-ben újraindítottuk a nyomtatott Programsoroló kiadványt is, amellyel a digitális platformoktól távol maradó közönségrétegeket céloztuk. A szórólapok és plakátok továbbra is megmaradtak kiegészítő eszközként, de tervezésük és terjesztésük tudatosan korlátozott maradt a költséghatékonyság jegyében. Bár a print anyagok hiányát több látogató is szóvá tette, az év tapasztalatai azt mutatták, hogy a programokról való tudás nem kizárólag ezekhez az eszközökhöz kötött.

5. Gazdálkodás és üzemeltetés

A 2024-es év működése több szempontból is fordulópontot jelentett. Miközben a programok száma és a látogatottság összességében nőtt, ezzel párhuzamosan háttérbe szorultak az intézmény saját szervezésű, jegyáras programjai. Ennek oka nem az érdeklődés hiánya vagy a kulturális kínálat gyengülése, hanem a gazdasági realitások. Nagyon kevés az a programtípusok, amelyeket meg tudunk valósítani intézményi költségvetésből. A pályázati lehetőségek sajnos szűkülnek, az előadói díjak, járulékos költségek és rezsi terhek megnövekedtek, miközben a lakosság reáljövedelme nem követte ezeket a változásokat. Az a jegyár, amely még elfogadható a közönség számára, nem fedezi egy ilyen rendezvény költségét. Az így szervezett programok jelentős veszteséggel járnának.

Ezért 2024-ben tudatos döntés volt, hogy az intézmény – korlátozott számú kivételtől eltekintve – nem vállal önállóan nagyobb költségű, jegyáras programot. Ezzel párhuzamosan nőtt a terembérleti alapon megvalósuló események száma. Ezekben az

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

esetekben a szervező viseli a kockázatot, az intézmény csak helyszínt és szolgáltatást biztosít. Ez pénzügyileg biztonságosabb működést tesz lehetővé, de azzal is jár, hogy a kínálat tartalmát egyre inkább a piaci szempontok határozzák meg. A programok többsége ennek megfelelően a biztos közönséget vonzó, könnyen értelmezhető, népszerű műfajból kerül ki – Dumaszínház, könnyű színházi esték, illetve az ingyenesen látogatható Déryné Produkció előadásai.

Bár így az intézmény stabilabban működtethető, ez a modell hosszú távon csökkenti a közművelődési alapfunkció érvényesítésének lehetőségeit. Az értékközvetítő, szemléletformáló, edukatív tartalmak háttérbe szorulnak. A változás mögött nem csupán pénzügyi döntés, hanem társadalmi folyamat is áll: a helyi kereseti viszonyok, az elmúlt évtizedek során fokozatosan átalakuló közönségigények mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a kulturális kínálatban a biztonságos, garantáltan szórakoztató tartalom iránt van valódi kereslet.

A saját szervezésű programokból származó jegybevétel 2023-ban 20.811.940 forint volt, ez 2024-ben 13.157.300 forintra csökkent. Ezzel párhuzamosan a fizetős nézőszám is visszaesett 6516 főről 4850 főre. A számok nem azt mutatják, hogy az intézmény elveszítette volna közönségét, hanem azt, hogy az intézményi forrásból szervezett, önálló jegybevételre építő programok háttérbe szorultak. A kieső jegybevételt részben a megnövekedett terembérleti bevételek kompenzálták.

5.2. Terembérleti modell előretörése

A programok száma ezzel együtt nőtt: 2023-ban 220, 2024-ben 277 rendezvényt tartottunk. A növekedés mögött nemcsak a terembérleti struktúra átalakulása áll, hanem az is, hogy új partnereket, szervezeteket, vendég programokat tudtunk fogadni – emellett a szabadtéri események száma is emelkedett. Az össz látogatószám 2023-ban 30.396 fő volt (ebből 22.720 fő beltéri, 7676 fő szabadtéri), 2024-ben ez 38.997 főre nőtt (33.179 fő beltéri, 5818 fő szabadtéri). Az emelkedés mögött tehát nem a saját szervezésű programok sikere áll, hanem az a tény, hogy az intézmény nyitva állt, működött, és sokféle funkciót látott el – bérleményként, közösségi térként, ünnepek, foglalkozások, külsős rendezvények helyszínéül.

5.3. Támogatási keretek, energiafelhasználás

A működési keretek változatlanul szorosak: az intézmény 2024-ben 155.100.000 forint önkormányzati támogatásból gazdálkodott, ebből 25.471.630 forintot az állami normatíva biztosított ami 2213 Ft/fő/év (ennyibe kerül egy mozijegy). Az intézményt 19 fős munkatársi csapat működteti munkaidőkeretben, gyakorlatilag egész éves rendelkezésre állással. A ház éves energiafogyasztása: kb. 110–130 ezer kWh villamos energia és 20–25 ezer m³ gáz, időjárástól és felhasználástól függően.

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

A 2024-es év tapasztalata az, hogy miközben működésünk több ponton alkalmazkodott a gazdasági és társadalmi keretekhez, továbbra is jelen tudtunk maradni a város kulturális életében. A számok mögött ott vannak azok a hétköznapi helyzetek, amelyek az intézmény működésének lényegét adják: amikor egy gyerek először lép színpadra, amikor egy idős látogató a megszokott közösségi foglalkozásra érkezik, amikor egy diák érdeklődve nézi az első kiállítást.

6. Belső terek kihasználtsága

6.1. Színházterem

A Színházterem kihasználtsága hullámzó volt, viszont egy-egy program – egy gála, színházi előadás vagy városi ünnep – sokszor több napra lekötötte a teret a próbákkal, beállással és bontással együtt. A nagy terem esetében különösen igaz, hogy egy esemény napon belül ritkán váltható egy másikkal, mert a technikai átállás idő- és erőforrás-igényes. Ezért ha csak kevés program zajlik ezekben a terekben, az nem feltétlenül alacsony kihasználtságot jelent, hanem azt, hogy ezek a programok önmagukban komplexek.

6.2. Klubhelyiségek és foglalkoztatók

A Foglalkoztató I. és II., valamint az Emeleti társalgó szinte egész évben rendszeres használatban voltak. Itt heti 1–2 alkalommal klubok, kézműves körök, tanfolyamok zajlottak, ezek a terem valóban éltek. A társalgó ráadásul többféle funkciót is ellátott: egyszerre volt klubhelyiség, kiállítótér és reprezentációs tér a nagyobb rendezvényekhez.

7. Művelődő közösségek és amatőr művészeti csoportok

2024-ben a Művelődés Házában működő közösségek tevékenysége változatos és értékteremtő volt. A szakkörök, klubok, egyesületek és művészeti csoportok rendszeres foglalkozásaikon túl aktívan részt vettek a városi és térségi kulturális élet alakításában, számos fellépéssel, kiállítással és bemutatóval.

A Bodrog Néptáncgyűttes 70 éves jubileumi évében gálaműsort tartott, fellépett városi ünnepeken és adventi rendezvényeken, vendégszerepelt Brüsszelben. A Lorántffy Zsuzsanna Hímzőműhely, fennállásának 50. évében, több országos és megyei kiállításon szerepelt sikeresen. A Foltos Pille Foltvarró Kör 20 éves évfordulóját kiállítással ünnepelte, és kézműves foglalkozásokat is tartott.

A Művelődés Háza Kamarakórusa 38 próba mellett 17 fellépést teljesített, köztük a Vivaldi: Gloria előadását és montenegrói turnéját. A Wass Albert Kör történelmi megemlékezéseket és jótékonyági akciókat szervezett. A Zempléni Rajztanárok

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

Alkotóköre nyári tábort és közös kiállítást valósított meg. A Nyugdíjas Klub 22 alkalommal találkozott, kirándulásokat, ünnepi eseményeket és közösségi főzéseket is szervezve.

Munkájukat az intézmény segítette: pályázati adminisztrációval, rendezvényszervezéssel és kommunikációs háttérrel. A közösségek értéke nemcsak a rendszerességben, hanem a helyi identitás megerősítésében is megmutatkozik. A taglétszám előregedése ugyanakkor komoly kihívás, így a fiatalabb generációk bevonása továbbra is kulcsfeladat.

8. Nehézségek, kihívások

8.1. Program ütközések a városon belül

A 2024-es év során nemcsak egyes időponti ütközések jelentkeztek, hanem több esetben fordult elő, hogy egy-egy A Művelődés Háza által szervezett esemény két vagy több másik rendezvénnyel is egy időpontra esett. Ezek a többszörös átfedések jelentős szervezési és kommunikációs nehézséget okoztak, különösen akkor, amikor az érintett események azonos időben zajlottak és hasonló érdeklődési körű közönségre számítottak.

Az intézmény saját eseményei 16 alkalommal ütköztek egyszerre legalább két másik sárospataki szervezet programjával. A leggyakoribb többszörös ütközések az alábbi típusú programokat érintették:

- Iskolai rendezvények, tanulmányi versenyek és gálák, amelyek gyakran egy időpontra estek gyermekeknek, családoknak szóló eseményeinkkel.
- Civil szervezetek estjei, bemutatói, amelyeket ugyanarra az időszakra terveztek, mint kiállításmegnyitóinkat, irodalmi vagy zenei programjainkat. Vagy fordítva.
- Egyházi megemlékezések és ünnepi események, amelyek ugyanabban az időszávban kerültek megrendezésre, mint az intézmény hivatalos városi programjai.

Ezekben az esetekben a közönség figyelme és jelenléte több irányba oszlott meg, így egy-egy esemény látogatottságát érdemben befolyásolta a párhuzamos programkínálat.

8.2. Térségi eseményekkel való átfedés

19 esetben az intézmény programja két vagy több más városban zajló eseménnyel is egy időben került megrendezésre. Ezek elsősorban Tokaj, Sátoraljaújhely és Herceghút kulturális intézményeinek programjaihoz kapcsolódtak.

A többszörös városközi átfedések jellemzői:

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

- Az érintett napokon általában színházi előadás, koncert és kiállításmegnyitó is zajlott egymással párhuzamosan különböző településeken.
- Ezek az események sokszor az esti órákra estek (17:00–20:00 között), és nemritkán ugyanazokat a látogatókat célozták meg.
- A promóciós időszakban a régió több településén is ugyanazon időpontra vonatkozóan jelentek meg plakátok, felhívások és online hirdetések, ami csökkentette az egyes események kommunikációs erejét.

Különösen nehéz helyzetet teremtett, amikor egy-egy napon nemcsak a szomszédos városokban volt nagyobb esemény, hanem Sáropatakon belül is zajlottak programok. Ezek az esetek több irányból is „versenyhelyzetet” idéztek elő, amely az adott események látogató számára is hatással voltak.

8.3. Együttműködési javaslatok

A többszörös ütközések számottevően nehezítették az intézmény programjainak szervezését és hatékony lebonyolítását. Ezek nemcsak a közönség döntését befolyásolták, hanem a sajtómegjelenések, hirdetések és a személyes meghívások eredményességét is csökkentették.

A hasonló helyzetek elkerülése érdekében kiemelten fontos lenne:

- Többszereplős egyeztetési gyakorlat bevezetése, ahol az intézmények legalább havonta áttekintik a tervezett programokat.
- Digitálisan hozzáférhető városi eseménynaptár kialakítása, amelybe minden érintett szervezet előzetesen bevezetheti eseményeit.
- A hétvégi programidőpontok tudatos elosztása, hogy ne egy időpontra koncentrálódjon minden nagyobb figyelmet igénylő esemény.

Záró gondolatok

2024 a stabilitás és a megerősödés éve volt A Művelődés Háza számára. Az előző évek tapasztalataira építve egy olyan működési forma alakult ki, amely nemcsak programkínálatot, hanem a városban és a térségben betöltött kulturális és közösségépítő szerepünket is formálta.

Intézményünk működése nemcsak események szervezéséről szól, hanem arról is, hogy olyan tereket biztosítsunk, ahol a város lakói találkozhatnak, kapcsolatokat építhetnek. A Színházterem, a Könyvtár, a Mozi, és a közösségi terek különböző ritmusban, de egymást erősítve működnek, és együtt alakítják a város kulturális életének mindennapjait. A hozzánk érkezők nem csupán programokat keresnek – legtöbbször élményekre, tartalmas kikapcsolódásra, vagy egyszerűen csak egy nyitott, figyelmes közegre vágnak. A közönség sokfélesége – fiatalok, idősek, családok, rendszeres

www.amhk.hu

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sáropatak

levelezési cím: 3950 Sáropatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

visszatérők és új érdeklődők – inspirál minket. Minden korosztály más-más igénnyel és elvárással érkezik, és fontos, hogy ezekre valódi válaszokat adjunk.

2024-ben érzékelhetővé vált egy összetett, több tényezőből álló helyi paradoxon: miközben Sárospatak kulturális kínálata kivételesen gazdag, ezek a programok egy viszonylag szűk, egymással átfedésben lévő közönségréteget érnek el. A legfrissebb statisztikai adatok alapján a város aktív, kulturálisan elérhető és a kultúráért áldozni képes és hajlandó lakossága korlátozott számú – ez pedig feszültséget okoz akkor, amikor több intézmény, szervezet és közösség próbál ugyanazért a figyelemért versenyezni.

A többszörös program ütközések – akár városon belül, akár a környező településekkel egy időben – nemcsak a látogatottságot befolyásolják, hanem a promóció hatékonyságát, a sajtómegjelenések és meghívások erejét is gyengítik. Ezt felismerve megfogalmazódik az igény egy összehangoltabb kulturális tervezés iránt.

Az egyeztetés nem csupán logisztikai kérdés, hanem intézményi működési struktúrákat is érint. A programokat szervező szereplők – köztük a Művelődés Háza is – egyfajta belső kényszerpályán mozognak: a rendszeres események megtartása a működőképesség és a közösségi jelenlét alapja, ezek elhagyása pedig sok esetben az adott szervezet láthatóságát, szakmai legitimitását és finanszírozhatóságát is veszélyeztetheti.

Evidencia, hogy azok az intézmények – történelmi egyházak, iskolák, egyetemek, könyvtárak, kollégium, múzeumok – amelyek Sárospatak kiemelkedő hazai művelődés- és kultúrtörténeti hírét megalapoz(z)ták, függetlenül, saját erőforrásaik, hagyományaik és szervezeti logikájuk szerint működnek.

Jogosan merül fel, hogy mindez hogyan kapcsolódik A Művelődés Háza 2024. évi szakmai beszámolójához? Napjaink potenciális kultúrafogyasztói között (a Művelődés Háza látogatói közössége) a 2001-es és 2022-es népszámlálás helyi és térségi korosztályos adatait megnézve, a mai 50-es korosztályban több mint 30%-os, a 25-35 éves korosztályban 50%-os a népességvesztés. Ebből fakadóan rohamosan idősödő korfa jellemzi a városunk és a térség lakosságát. Ha mindezt a helyi jövedelmi viszonyok, munkalehetőségek, a munkahelyek minőségi (alacsony-, vagy magasabb hozzáadott értékű) adataival vetjük össze, akkor nem lehet eléggé eltúlozni ennek a probléma halmaznak a jelentőségét. Azok a tendenciák, amiket ma A Művelődés Háza működése követ, többek közt ennek a folyamatnak a következményei.

A rendezvények, programok, látogatottsága, a városban programokat szervező entitások látogatóinak száma, a rendezvények "hasznosulása", kihasználtságuk ebben a kontextusban értelmezendő. A helyi intézményi és társadalmi léptékű folyamatoknak nem csak az intézmény, hanem a közös jövőbeli lehetőségek szempontjából van jelentősége. Úgy gondolom ez válasz a fenti kérdésre.

www.amhk.hu

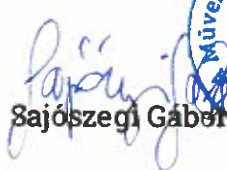

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

Kevésbé egyértelmű a válasz azonban arra, hogy a városhoz kapcsolódó örökségből származó dicsőség mellett az itt élők számára mit jelent valójában a "genius loci" - a hely szelleme? A gyakorlatban hogyan tud egy kisváros élhető, önazonos és büszke lenni a saját jelenére – miközben az örökség nem súlyként nehezedik rá, hanem ihletet ad? Reményeink szerint van – és mi a Makovecz házban azon dolgozunk, hogy a jövőben is legyen – olyan közös tér, mint A Művelődés Háza, ahol ez a kettősség nem ellentmondás, hanem a lehetséges megoldások egyik kiindulópontja.

Sárospatak, 2025. június 17.

Sajószegi Gábor
igazgató

**A Művelődés
Háza és Könyvtára**
Sárospatak

www.amhk.hu

levelezési cím: 3950 Sárospatak, Eötvös út 6.
telefonszám: 06 47 311 811
e-mail: info@amhk.hu
web: www.amhk.hu

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

...../2025. (VI. 27.)

határozati-javaslat

**A Művelődés Háza és Könyvtára Művelődési Központ és Népfőiskola
2024. évi szakmai tevékenységéről**

Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testülete A Művelődés Háza és Könyvtára Művelődési Központ és Népfőiskola 2024. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámolót megtárgyalta, azt elfogadja.

Megköszöni az intézmény vezetőjének és munkatársainak a végzett munkáját, további munkájukhoz erőt, egészséget kíván.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal